

Dugonics-ülés

A Klebelsberg-évforduló egybeesett a Dugonics-Társaság októberi felolvasó ülésével, ez adott alkalmat Banner János elnöknek arra, hogy a nagy városfejlesztő emléke köré szője megnyitóját, amely épp olyan finom miniatűr essay volt, akárcsak a többi, minden ülés bevezetője. Idővel kötetlét kell válniok ezeknek a tömör irodalmi munkáknak, hogy megbecsülhetetlen kortörténeti adataikkal beszéljenek időkről, irányzatokról, emlékeket mentsenek meg az elfeledéstől.

Az ülés közönsége egyébként nagyjában a régi, megállapodott közönség. Válogatott és igényes, magasabb kulturára szomjas. Ez tudja, hogy milyen könyv jelent meg, milyen van készülőben, makkora sulya van a szerzőnek. Szinte összeszokott kulturcsalád, figyelmes és hálás. Most kibővült a város dolgai után érdeklődő szakemberekkel, mert Pálffy-Budinszky Endre tartott előadást az árvíz utáni városrendezésről.

Ő a kérdés leghivatottabb szakértője, tervezője és végrehajtója, minden más, ami a városrendezés körül történik, csak adminisztrációs tevékenység. Szeged jó fiaként méltó utódja lelkes elődöknek, akik hisznek a város magasabbrendű hivatásában, keresik az alkalmat és a módot, hol lehet javítani, szépíteni, sőt alkotni, megalkudva a Ma kénszerű körülményeivel. Micsoda megköte az a szárnyalni vágyó léleknek!

Előadása szinte nosztalgiaival járt a mulatban, piederstalt emelve Tisza Lajosnak és zseniális munkatársának, Lechner Ödönnek, akik nem állhattak ugyan a városépítés tudomány mai nívóján, de minden, ami van és amiből kiindulhatunk, nekik köszönhető. Pálffy-Budinszky Endre jellemző, hogy előadása kedves és közvetlen modorában élvezhetővé vált a nemszakemberek számára is.

A visszavonult csendben élő szép-
rók közé tartozik Mátrai Ferenc. Szegeden jóformán csak pedagógiai körök ismerik, annál becsültebb a neve országsszerint mint ifjúsági írónak. Két felolvasó novellájában váltakoznak a felhős, meg a napsugaras színek, azonban csupa lélek mind a kettő.

Bálint Sándor egyetemi magántanár egyik nagy értéke szülővárosának, képességeinél csak a szerénysége nagyobb. Azt mondhatnók, hogy úgy méri a tudományt, személytelenül színté, pedig amit a szegedi egyetem délvideki hivatásáról mondott, az hosszú idők megtárgyalására méltó kulturprogram. Ha akarom, akkor nemzetmentő magyar politika is az adatok, a részletek bőségszárújával. Szeged mindig töböt törődött a Délvidék idegen ajku fiaival, kevesebbet a magá véreivel. Ideje, hogy most már a népi kulturánk felfedezésével is foglalkozunk s az alföldi magyarság szellemi önállóságra tegyen szert, hogy az nekünk kamatozzék a beolvasztott táji értékekkel együtt. Beszél a néprajzi kutatás nagy jelentőségéről s arról a babonáról, mintha idegen mintájú városok kulturális légköre termékenyebb volna, mint a magyar városoké. Új lendületet a népi erőből kell meríteni, a magyarság csak így töltheti be történelmi és szellemi hivatását.

Az értékes előadásokat nagy megértéssel és hálás elismeréssel fogadta a hallgatóság.

—000—

— Összerongcsolta a gép egy kendergyári munkás kezét. Urbán Miklós 36 éves munkás, aki a Csongrádi-sugarút 43. szám alatt lakik, az újszegedi kendergyárban munka közben súlyos baleset érte. A jobb keze bele-szorult a mángorló gépbe, amely a szerencsétlen ember kezefejét teljesen összerongcsolta. Súlyos állapotban szállították a mentők a kórházba.

Toll-heggyel

Ditrói Gábor professzor szerint optimista az, aki tintával írja be a keresztretjvények kockáiba a szavakat.

— Mit csinálsz?
— Unom magam.
— Nem hiszem el, sokkal unhittebb vagy annál. Téged legfeljebb mások unnak, vagy untatnak. Csak unatkozol, de rosszul fejezed ki magad.

Bódis János szegedi irodatiszt így iktatott a Bach-korszakban.
— Egy német nyelvű rendelet.
Tessék már most megtalálni, ha valamit keres az ember.

Régi hivataloskodás. Jón a la-
nyai magyar.
— Egy kis nézésem van, földbíró ur.

— Rossz időben gyűlt kend, ma éppen meszelünk.
— Nagy utról gyűvök. Ha megtenné, nem sajnálnék egy anyabirkát.
— De a fia is vele legyen, mert agyonsirja magát anya nélkül a kis ártatlant!

— Utótték-e a rendőrök a panas-
szost? — kérdi a tárgyaláson Pókai Elek a tanut.

— Nő, csak úgy kapkodoztak hozzá.
— Hát maga mit szól ehhez? — fordul az elnök a megvert emberhez.
— Hogy mit szölok? Ide hallgasson. Az a vastagabbik ugy vágott po-
ton, hogy még most is ábrándozik a tülem.

(—5.)

November elején átköltözzünk

Valéria tér 1.
(paprikapiac)

Lampel és Hegyi
kötöttáru üzlet.

GYÖNGE-JELLEM

Olyan jó, hogy nincs örökségem,
Mondhatnám azt is, hogy szerencse,
Még József válnék belőlem,
Ha rám nevetne egy tál lencse.

—000—

— Új cipőtalpótlót talált fel egy szegedi asszony. Amióta a bőrellátás terén nehézségek mutatkoznak, szakkörökben azon fáradoznak, hogy pótananyagokkal helyettesítsék a hiányzó bőrtalpat. Sokféle talpótló van már forgalomban és egyre újabbakat találnak fel. Most arról értesülünk, hogy Szegeden is feltaláltak egy újfajta mütalpat, amely felveszi a versenyt a legkiválóbb bőrtalppakkal. Méreg Antalné az új talp feltalálója, hosszas kísérletezés után most lépett a nyilvánosság elé találmányával. A talp anyagát különböző növényi vegyületek adják, ezeket a vegyületeket vásonréteg fedi. A talpanyag harmas rétegződésű, ez megfelelő tartósságot biztosít neki. A feltaláló beküldte találmányát kipróbálás végett a Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetnek, ahol megállapították, hogy a Méregné-féle cipőtalp vízállósága meghaladja a közepes minőségű krupontalp vízállóságát. Hajlíthatóság és kopási ellenállás szempontjából is jónak bizonyult az új talpanyag, mert az intézetben cipőtalpra felverve is kipróbálták és meggyőződtek arról. Négy pár cipőre alkalmazták próbaképpen az új talpat s a cipők viselői naponta 6 kilométert gyalogoltak vele. Négy heti használat után a talpfelüle fokozatosan lekopott, anélkül azonban, hogy a talp használhatóságát csökkentette volna. Két hónapi használat után is jó volt a talp és 9 heti használat után sem rongálódott meg különösebben. Szakkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek az új talp forgalombahozására.

Az utca „konyhaművészete”

Talán soha sem volt olyan népszerű az utcai „konyhaművészet”, mint napjainkban. Azok is, akik eddig gögösen suhantak tova a sarkon tökmagot, főtt kukoricát, marónt, vagy sülttököt árusító nénék „mozgókonyhája” mellett, most meg-megállnak a gözölgő, füsölgő alkalmatosság előtt s úgy kérdegetik a jó szülét, hogy „mit árul?”, mint ahogy régebben a déli éntrend után érdeklődött a ház ura hitvesénél, vagy a háziasszony szakácsnőjénél...

Változó időkkel változnak a szokások is. Régebben egymást követék az idénycikkek: kezdetben volt a sült tökmag, majd következett a sült kukorica, utána a maróni s csak azután, — csipős, deres reggelek beköszöntésével, — a parázs-tök. Sült tökmagot és kukoricát egyidejűleg árulni könnyelműség lett volna, hiszen ha egyik kelendőnek mutatkozott, akkor a másiknak már bealkonyult. Ma mást parancsolnak az inséges idők. Az utcai „konyhaművészet” virágját éli, valóságos „menü” alakul ki, különösen az utóbbi napokban.

A tökmag mellett mindeztideig tart a főtt kukorica. Más időkben augusztusi, legfeljebb szeptemberi étel volt a az utca népe októberben már nem is vásárolta. Most — ritka inycfalat lett a kukorica, igaz, hogy megvan az ára is. Darabját 35—36 fillérért „vesztegetik” a sarki főzőnénikék... A tökmag és főtt kukorica mellé pár nappal ezelőtt felsorakozott az utcák „legelisebb” csemegéje, a sült gesztenye, vagy ahogy a nénékék kínálják: „forró, sült maróni”. A legöregebb emberek emlékeznek még olyan időkre, amikor 20 fillérért gyönyörű csomag sült gesztenyét tehettek zsebre s olyan szép, kihasadt, fehérhúsú gesztenyék voltak azok, hogy boldogság volt a héjukat lehántani. Jelen pillanatban a sült maróni csomagja nem kevesebb, mint 50 fillér. Tartalmaz 10 apró, ványadt és barnára égett szemet, amelyeket héjukból kihántani valóságos bűvészműtárvány...

Kedden délután végül is megjelent az utcán a sült tök. Ez aztán igazán téli csemegé volt hajdanában, de most — a szükség törvényt bont, mondja a régi közmondás, — változatossá kellett vele tenni a „menüt”, az utca „konyhaművészetét”. Darabját a főtt kukoricával egyáron: 35—36 fillérért „vesztegetik”. Csakhogy kapni lehet!...

(—1—)

— Kedden hirdet ítéletet a tábla a szabadkai anyakönyvvezetőség panamistáinak ügyében. A szabadkai törvényszék nemrégiben tárgyalta a szabadkai városi anyakönyvi hivatal két tisztviselőjének: Aubermann Miklós-nak és Ilgen Istvánnak sikkasztási ügyét. A törvényszék megállapította a nagyszámban beidézett tanúk vallomásából, hogy a két tisztviselő, aki az anyakönyvi hivatalban az illetéknep-lót vezette, a befizetett díjak egyrészt eltulajdonította. A vádlottak a bíróság előtt azzal védekeztek, hogy a jogszólav uralom alatt ez megengedett dolog volt és a befizetett összegek egyrésze hivatalosan őket illette. A bíróság nem fogadta el ezt a védekezést, hanem bűnösnek mondotta ki mindkét vádlottat folytatódólagosan elkövetett hivatali sikkasztás bűntette-ben és Aubermann 8 havi börtönt, Ilgen pedig 4 hónapi fogházra ítélte. Fellebbezés folytán kedden tárgyalta a kettős hivatali sikkasztás ügyét a szegedi tábla Curry-tanácsa, majd az iratok ismertetése és a bizonyítási eljárás befejezése után az elnök az ítélethirdetés időpontját november 3-án délelőtt 10 órára tűzte ki.

— Halál a villanyárammal töltődön. Sárospatakról jelentik: Tóth János sárospataki gazdálkodó feleségével késő este a Bodrog hídján igyekezett hazafelé. A hidon hirtelen útát éretek. Az asszony szerencsésen átért a hidon, de a férfi holtan rogyott össze. Megállapították, hogy földelési vagy szigetelési hiba miatt villanyárammal telítődött a híd és ez okozta a szerencsétlenséget. Tóth cipőtalpa dróttal volt átkötve és a nedves időben ezért nem tudott megmenekülni. (MTI)

— Rájár a rud a zsaroló és rágal-mazó levelek íróira. A szegedi törvényszék Rónay-tanácsa kedden három rágalmazó és zsaroló levélíró-t vont felelősségre. Csurri Sándorné 29 éves hódmezővásárhelyi asztalos-berében levelet írt a főispánhoz és bevádolta Pintér Ferenc rendőrfő-törzsrőrmestert, hogy engedély nélkül vág sertést és az órszoba részére kiutalt petróleumot saját részére fordítja. A vizsgálat a bevádolt rendőrtisztet teljes mértékben tisztázta. A főtörzsrőrmester ezután feljelentette a bíróságon a levélíró-t, akit felhatalmazásra üldözendő rágalmazás vétsé-és érdeklődött, hogy hol és mikor je-pi fogházra ítél. — Szilágyi Lajos 29 éves hódmezővásárhelyi asztalos-segéd ez év május 30-án névtelen le-velben megfenyegette Loquet Sándor hódmezővásárhelyi lakost, hogy ha nem fizet neki 50 pengőt, úgy sikkasz-tásért fel fogja jelenteni, mert a hon-védek részére gyűjtött cigarettákat eladta. Telefonon is felhívta Loquetet és érdeklődött, hogy hol és mikor je-lentkezhet a pénzért. A levél címzett-je azonnal a rendőrséghez fordult, amely a névtelen levélíró-t le is lep-lezte Szilágyi Lajos személyében. A bíróság most zsarolás vétségének kísérletében mondotta ki bűnösnek és jogerősen 8 napi fogházra ítélte. — Kószó Illés 53 éves kosárfonósegéd elvált feleségének második férjéhez 17 nyílt levelezőlapot intézett, ame-lyekben megfenyegette és zsarolta a házaspárt. A bíróság zsarolás vétsé-gének kísérletében mondotta ki bűnös-nek és 15 napi fogházra ítélte. Az íté-let ogerős.

Szeged sz. kir. város kisgyűlésétől.

399—1942. kisgy. sz.

Tárgy: Közérdekű határozatok ki-hirdetése.

Hirdetés

Kihirdetem, hogy Szeged sz. kir. város törvényhatósági kisgyűlése az 1942. évi október 26-án tartott rendes ülésén a következő közérdekű határo-zatokat hozta:

a Dugonics-utcai kisvízmű részé-re szükséges villanymotoros szivaty-tu szállításával Sommer és Fein, a hűtőház részére szükséges villanyhe-gesztő berendezés szállításával Ma-gyar Siemens-Schuckert Művek Villa-mossági Rt. budapesti cégeket meg-bizta, a szegedi hatósági munkaköz-vetítő hivatal átalakítási munkálatait Osváth László, Hegedüs Ferenc, Zsi-vics Mátyás, Jenői Sándor, Csányi Antal és Balla József ajánlattevőknek adta vállalatba, a légóttalmi tűzoltó-osztagok részére szükséges motoros fecskendő szállításával a Magyar Ki-rályi Állami Vas-, Acél- és Gépgyá-rak Rt., nyomótműlők és tömlőkap-csok szállításával a Magyar Kender-, Len- és Jutáipari Rt., illetőleg Mátrai Antal és Társa, — önálló erőforrás szállításával Csonka János Gépgyár Rt., — szerelvénykocsik szállításával Hodács Andor kocsigyártót, — mentő-ládák szállításával Mone Kereskedel-mi és Ipari Kft. ajánlattevőket bizta meg;

özv. Szélpál Benőné részére szec-szöldengedélyt adott.

Ezen határozatok ellen a kihir-de-tést követő naptól számított 15 na-pon belül jogorvoslatnak van helye, a fellebbezést a város polgármesteréhez kell benyújtani.

Szeged. 1942. október 27.

Dr. Pálffy József polgármester.